

DEBRECZEN

A DEB.

FÜGGETLEN PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 k. — kr.
Félévre . . . . . 5 " " "
Negyedévre . . . . . 2 " " "
Egy hónapra . . . . . 1 " " "

Egyes szám ára 4 k.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**.
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍCZ PÁL**.
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**.

Hirdetési díj:

Hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többzár-
tások áraként alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatástól 30 kr.

A pragmatica sanctioból eredő kötelezettségünk.

Az országgyűlés szünetel, de nem szünetelnek az események, melyek Ausztriát tovább és tovább sodorják azon a zavaros áradaton, mely a 67-es kiegyezés elkerülhetlen kifolyása.

Nem ismételtjük eléggé mi függetlenségi és 48-as pártok, hogy mi nem voltunk soha részesek abban a merényletben, mely Ausztria nemzetét egy zsákba belegyúrta.

Örködnünk kell a felett, hogy azok a nemzetek, melyek a Lajthántul felébredtek, ne tekinthessék a magyart születt ellenségnek. Tudják meg legalább, hogy van a magyar nemzetnek egy tekintélyes része, van a magyar országgyűlésnek egy számottevő pártja, mely nem akar semmiképen sem segídezni abban, hogy minden egy kaptafára huzassék Ausztriában.

Magyar szempontból valóban érthetetlen oly álláspont, mely nekünk kiszabná azt, hogy világos törvényeink ellenére alkalmazkodjunk az osztrák viszonyokhoz, addig, míg ideje van Ausztriának rendbe jönni, ha képes rá.

Mégis erre látszanak vallani a magyar kormányelnök nyilatkozatai.

Siet a kormány megszavaztatni minden oly javaslatot, a mely egyengeli a közösügyes utat és időt ad a várakoz-

zásra. Ennek kedvéért állandó tétel lett az idevonatkozó magyar törvényekben egy felfüggesztő esetleges rész, mely a magyar törvényeket egy idegen ország előre nem látható határozatától teszi függővé.

Ha fennállott a magyar állam egy ezredéven át, ez csak azért történhetett meg, mert a magyar nemzet mindig szorosan ragaszkodott jogaihoz és törvényeihez.

A második ezredév első kormánya és többsége szándékozik elfoglalni azt az álláspontot, mely homlokegyenest ellenkezik egész történelmi multunkkal és nemzeti szellemünkkel.

A kormányelnök kijelentette, hogy nem szándékozik a haza önállóságának érdekében kihasználni az osztrák bonyodalmat.

Szándékáért feleljen a történelemnek; de a törvények szigorú megtartásáért köteles felelni az országgyűlésnek.

Igaz, hogy óriási többségére elbizakodva támaszkodik a kormány; de a nyers erő mellett van még egy másik erő, az igazság, a jog szellemi ereje.

Ézze! fog majd annak idején szembeállkozni a kormány, ha törvényeinket megszegi.

Itt nem lehet csürés-csavarásról szó; a fennálló törvények világosan rendelkeznek a felett a kellék felett, mely elkerülhetlenül szükséges arra, hogy Ausz-

triával a 67-es törvények által körülírt közösügyesekben érintkezzünk.

Az 1867-iki XII. törvényzcikk 25-ik §-a szó szerint kimondja, hogy teljes alkotmányosság létezzék a felsége többi országában, »mert Magyarország azon országoknak csak alkotmányos képviselővel léphet bármi közös viszonyokra nézve érintkezésbe.«

E törvényt vagy meg fogja szegni a kormány, vagy pedig az említett országok nem alkotmányos képviselőivel, nem léphet közös viszonyba.

Az tehát a törvény világos szavai-iba ütköznek, ha a kormány Ausztria császárával és nem alkotmányos képviselővel állitana fel közös viszonyt.

A pragmatica sanctio teljes elferdítése az a felfogás, hogy ebből folynának a közösügyesek.

Ha nem ismernők a pragmatica sanctio szövegét, megmondaná ezt nekünk világosan az érvényben lévő 67-ik XII. t.-cz. 23-ik §-a, mely kimondja, hogy »az e részben ezelőtt törvényesen fennállott módnak megváltoztatása szorosan véve nem a pragmatica sanctio-ban meghatározott kötelezettségből foly.« Azelőtt pedig nem voltak törvényesen megállapított közösügyesek.

Az 1723. I. és II. t.-cz. az elválatlanság elvét csak a két ország együttes birtoklására alapította meg; és csakis addig, míg a kijelölt nőágakból

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Lucie.

Irta: Marcel Prévost.

Minden párisi, ki a legutóbbi szezonban Nizzát vagy Monte-Carlot látogatta, bizonyosan emlékezni fog arra a ritka párra, melyet minden színházban s lövserenyen ott láthatott s melyet Paul B. . . a »síröntuli szerelmesek«-nek nevezett el.

És valóban mindakettő a szellemeket juttatta az ember eszébe, kik a szerelemnek egyik földöntúli országából kerültek erre a világra. A fiatal asszony még igen fiatal, gyönyörű t-rementés, termete karosu, arca halavány, sugárzó kek szemében feltűnő nyugodtság honol. A férfi nehézideges járása, fejének tartása minden fiatalága daczara öreg emberre emlékeztet. Szürkülő haja ellenére is bárki szépek monlotta volna még, ha ez a fekete kendő jobb szemét s arcját, melyen hatalmas égési seb látszott, teljesen el nem fűdi.

Mind a ketten teljes odaadással élvezték az illatos levegő csodás várását, a fenséges tájak szépségét, de sohasem elegyedtek a lármás, nyüzsgő tömegbe, mely minden oldalról körülvette őket. Baratok társaságában sohasem látta őket senki: nem volt semmi kívánságuk, s kétségkívül nagyon boldogok voltak a világ ezen rejtett zugában, hol az egyik csak a má-

siknak élt. Mihelyt az est leszált, nyomtalanul eltűntek.

Csak kevesen ismerték lakásukat. Az öböl partján elegáns villájuk volt annak a szegény háznak közelében hol magam béreltem lakást. Egyszerűen csak Le-Thierrey-eknek hívták őket.

Csak a veletlen szomszédságnak köszönhetem ösmerettségüket. A fiatal asszony épp a terraszra ment le, hol rendszeren ékeznai szoktak. — Férje és én gyakran visszamaradtunk, csöndesen elmerülve a fenséges vidék gyönyörű látványába.

Ilyenkor történt, hogy a nélkül, hogy bizalmát kerestem volna, elmondta történetét: Este volt, az enyhe levegőt áthatotta az afrikai növények nehéz illata. A tenger tükör sima fodraiban a szelid hold ezüst fénye ták-rözödik vissza. S olyan különös kedvünk támadt, hogy egymásnak elmondjuk szerelmi történeteinket.

— Ön bizonyára azt hitte, — szölt Le-Thierrez, hogy Lucien s az én életem holmi drámai történet; természetes, hogy mindennapi dráma, ha az ember csak a cselekvényt vizsgálja. De sajátos, ritka szint nyer okai és következményei által.

En jelenleg harminczkét éves vagyok, feleségem huszonhat, tizénhét éves volt, mikor megismertem. Akkor jött Párisba, hol anyjával és testvérel háznak ötödik emeletén bérelt lakást.

A három nő története a legtöbb vidéki

polgári család története volt; olyan minőt mindenik átéli, ha egy kényeztetett gyermek szeszelye miatt Párisba kénytelen jönni Lucie elleallhatatlan hajlamot érzett a színház iránt s miután anyjának s Klementin testvéreinek alkalmazkodniok kellett szeszelyeihez, elhatározták, hogy ezentul Párisban fognak élni. Itt azután még inkább feltámadt benne a hír és dícsőség utáni vagy.

Akkorajtt kerültem haza a karthauzi iskolából s addig nem ismertem mást, mint tanulmányaimat s a családom iránti tiszteletet. A korárett diákok közzé tartoztam, de e mellett mégis nagyon tapasztalatlan s félénk valék. Luciet az első nap, mihelyt megláttam megszerettem; s e pillanattól kezdve más nő nem tudott rám hatást gyakorolni. S tényleg még ma is oly érzékellen oly közömbös vagyok a női szépség iránt, hogy azt már meg sem tudnám érteni.

A fiatal leány igen jól észrevette izgatottságomat, sőt tudta már, hogy szenvedek is miatta. Rendszeren a lépcsőn kerestem vele a találkozást, a mikor a zenedéből hazajött. De ő mikor mellettem elbaladt, tekintetere sem méltatott, s úgy osont el mellettem mint az őz. Sőt idővel hogy boszantson vele, csupasz száju iskolatársaival kísértette haza magát. Mikor azután engem meglátott, gyengéden magához szoritotta lovagja karját. Különbén igen tisztességesen élt, csak övéi szeretetétől környékezve, de ép oly bizalmatlanságban az egész világ irá t.

lesznek leszármazók és még ezekre nézve sem egyenlő mérvben Ausztriában és Magyarországon.

A *pragmatica sanctio* világosan fenntartotta Magyarország önállóságát és függetlenségét: és II. Lipót, az 1791-ik évi X. törvényzikk szentesítésével ujjal és világosan megerősítette az 1723-ik évi II. törvényzikk 9. 10. és 11-ik §-aiban kifejezett jogokat.

Abban a tényben, hogy a magyar király az örökös tartományok uralkodója, Csehország királya, a német császár volt, Magyarország védelmi szövetséget keresett ez országokban.

A personal uniót ily értelemben csakis mint az uralkodó azonossága által összetartott kölcsönös védelemre irányuló köteleket fogadta el, azért, hogy »Magyarország jövőjében minden külső és belső zavaroktól és veszélyektől megóvassék«. Ezek a törvény szavai.

A kölcsönös védelemre és szövetségre vagyunk kötelezve a *pragmatica sanctio*-ból kifolyólag, a personal unió kivül és semmi másra.

Közös ügyekre kötelezve csak a 67-es törvények által vagyunk, de a már idézett törvényzikkbe foglalt feltételek alatt és másképp nem.

Uj törvényeket alkotni lehet, össze lehet tenni dicső elődeink, atyáink minden hazafias alkotását, rongyoknak lehet tekinteni minden hazafias biztosítékot; az eltorzított népképviseleti rendszernek árnyoldala éppen az, hogy a több-ég dönt még akkor is, ha halálra ítéli a hazát.

De ily kísérleteket tenni veszélyes, ha van még a magyarban hazafiság.

Az országgyűlésen lehet nagy szavakat mondani, lehet elutasítani a szándékot, felhasználni a kedvező alkalmat, a mi nem csak minden elő nemzetnek, nem csak minden élő embernek, de a baromnak, a féregnek is természetes joga.

Szerencsére szenvedélyem az anyában és Lucie testvéremben hű szövetségese talált. Ez a két nő kikérek életcéjé leányuk dicsősége s boldogsága volt, azonnal házasságról almódott, mely Lucie-t gazdaggá tette. Könnyen felfoghatja, mily küzdelmet kellett vívnom családommal a házasság miatt.

De maga Lucie sem egyezett volna bele a házasságba, ha néhány balsiker előbb a konzervatóriumban, majd a színpadon, el nem veszi kedvét a színháztól. A színpadi kudarcokat, úgy vélte fényes házassággal fogja karpótolni, mivel együtt a társaság is megboszulta volna magát.

En tudtem magam szülem akadémuskodasain, s elvettem Lucie-t. Anyja és testvére hozzánk jöttek lakni.

Eddig csak azokat a mindennapi szenvedéseket türtem, melyeket mindenki átél, ki ezer akadályt küzd le, hogy imádottját elvehesse. De azon a napon, mikor enyémnek mondhatom őt, igazán szerencsétlen lettem. Lucie nem vetett meg, de helyette annál rosszabrat gondolt ki.

Teljesen odaadta magát, de nyiltan kijelentette, hogy gyengédségem gyűlölt előtte, s hogy szeretkezésem csak kényszerűségből tört, mert nevem s vagyonomért — eladta magát.

Iyan, s ehhez hasonló dolgokat mondott, s be kellett vallanom, hogy mégis igazsága van. Feleségem szemében csak vesztett életének, s szertefoszlott művész álmáinak

Ha azonban e kijelentés azt tenné, hogy nem fog érvény szereztetni még a fenálló törvényeknek sem, nem fogja a kormány érvényesíteni az ország jogát, nem fogja intézni a haza sorsát úgy, mint a hogy százados hagyományaink megkövetelik, reményem, hogy szemközt fogja magával találni az egész nemzet felháborodott lelkiismeretét!

Kossuth Ferencz.

BELFÖLD.

A képviselőház szombaton, e hó 30-án déli 12 órakor ülést tart, a melyen a főrendiháztól átérkezett jelentések fognak elintéztetni.

A főreniház ma október hó 29-én déli 12 órakor tartott, melynek napirendje a következő volt: 1. Elnöki előterjesztés; 2. a kiegyezési (provizórium) tjavaslat; 3. »a Horvát-Szlavon-Dalmátországgal létrejött pénzügyi egyezmény hatályának meghosszabbításáról«; 4. »az 1898. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslatok érdemleges tárgyalása; 5. »a törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben (1897: XI t.-cz.) az 1897. számadasi év II. negyedében előfordult túlkidások előirányzat nélküli kiadások és hitelátruházásokról«; és 6. »a Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt az 1895 évre eszközölt leszámlásról« a m. kir. állami számvévszék jelentéseire hozott képviselőházi határozatok érdemleges tárgyalása.

A nyílt ülés előtt a pénzügyi bizottság foglalkozott a javaslatokkal.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház tudvaleg most nem tart ülést november hó 4-éig s ezen az ülésen is mindössze csak a következő ülés napirendjét fogja megállapítani. A 4-en tartandó érdemleges ülésen megválasztja a delegációkat és elintézi az addig előkészített munkaanyagot. Ez az anyag bizony édes kevés és alig fog egy-két ülésnél többet igényelni. Eddigélé tárgyalásra készen van a kérvények VI. sorsjegyzéke és egy csomó mentelmi ügy. A zárószámadási bizottság azonban holnap délelőtt 11 órakor tartandó ülésében elintézi a földművelésügyi, kereskedelmi és pénzügyi tárczák 1896-ik évi zárószámadási és felülvizsgálja

megtévesztése voltam, örökös emlékezője szédült, nagy reményeinek.

A családias átka, mely mindnyájukat körülvevő, legjobban ream nehezedett, s ez annál borzasztóbb volt, mert Lucie-t legjobban én szerettem. Elűrtém ridegségét, sértéseit s megvető közönyét.

Egészen meggyőződtem róla, hogy életemet egy rendkívüli léleknek szenteltem, mely önzésből, bosszúból s kárörömből volt összetéve.

S én mégis szerettem ezt a teremést, mert balga létemre még mindig reméltem, hogy fel fogom kelthetni — viszontszerelmét!

Nem akarom önnek kínos életemnek egyes részleteit felsorolni. A mi a hitvestárs szerelmét s büszkeségét sértheti, azt én mind elszenvedtem.

Bennem oly férjet lát, kihez felesége egy napon azt mondta: »Meg foglak csalni, nem mintha mást szeretnék, de mer gyűlöllek, s megakarjak becstelenteni!«. És megvette. Megcsalt egy olyan emberrel, ki minden megvetésemet érdemli meg. S én mégsem váltam el tőle, hanem csak tovább szerettem, szerettem.

Le Thierrey elhallgatott. Az est már egészen leszállt. A vetelen csendességben csak a habok csobogása s egy zongora tompa hangja hallatszottak, melyek a villa csukott ablakain nyomultak ki.

Le Thierrey egy pillanatig a zenére

az általános részt is, úgy, hogy a november 4-iki ülésen ezek a jelentések is napirendre lesznek tűzhetők.

Hol lesznek a hadgyakorlatok? A mióta Bek Frigyes báró, vezérkari főnök Nagyváradon időzött, nagyon is érdekelt az a kérdés bennünket, hol lesznek a jövő évi hadgyakorlatok. A vezérkari főnök Szombatság környékén rekognoszálta a terepet, ezenkívül — mint értesülünk — a mult héten Temesvár és Lippa környékét utazta be. Ez a két hely az, melyek között választani és a melyekre a választás esik ott fog lefolyni a jövő évben a nagyharczjáték. A döntésről eddigélé pozitív hír ninesen, de miután Nagyvárad környékét is megtekintették, kilátásunk van rá hogy mozgalmas napokat élünk át. A hadgyakorlatokon ugyanis előre láthatólag három fejedlem lesz jelen. Közöttük lesz a német császár is.

A Ludovika akadémia alapítványai.

Folyt. és vége.

Majdnem minden tehetős nemes család jobb állapotban levő városi polgár 1000—2000 frtot adománynyal támogatta a nemzeti katonai nevelés tervének megvalósítását. Mindenek felett azonban ritka hazafias áldozatkészségről tett tanúságot a clerus. Majdnem az összes püspökök és káptalanok vetekedtek a nemeslelkű hazafias áldozatkészségben a hercegprímás főherceggel.

Fischer Istvan báró egri és Verhovác Miksa zágrábi érsek 12—12.000 frtot, Kolonics László kalocsai érsek 12.000 frtot, Stratimirovich Istvan eszlóczai érsek 3000 frtot, Brigádó báró szepesi püspök 5000 frtot, Milasz Miklós szekes-fehervari püspök 5000 frtot, Mártonffy József erdélyi püspök 4000 frtot, Mándics Antal diakovari püspök 5000 frtot, Rozsnyó Pál veszprémi püspök 10000 frtot, Illuch József nyitrai püspök 3000 frtot, Hamánházy László vaczi püspök életfogytiglan évi 10000 frtot és az akadémia első berendezésére tetemes természetbeni adományokat, a szegényebb rozsnyói, kassai, szombathelyi, szatmári, pécsi és cattanói püspökök anyagi körülményeikhez mérten több ezer frtjával adományoztak. De a clerus többi tagjai is kitüntek nagy alapítványaikkal: Nadezky Karoly kanonok 10000 frtot, Szepessy Ignác báró, Kaizerfeld Ferencz báró kanonokok, Gold-

hallgatott e soha nem felejthető gyengédséggel mondta;

— A pásztoróra . . . Ez az ő jateka!

Egy ideig még hallgatott, azután folytatta:

— Anyósom egy évvel házasságom után meghalt, sógorom Klementina azonban még mindig nálunk lakott. Senki sem tudta szerencsétlenségem annyira megérinteni, mint ez a szegény leány, ki önkéntesen ugyanannak szentelte egész életét, mint magam.

Mindkettőnk szíve egy sebtől vérzett s nem volt szükségünk bizalmas beszélgetésre, hogy szerencsétlen titkunkat elárulhassuk egymásnak. Azon a napon, mikor Lucie az utolsó korlatot is ledöntötte, mikor elhagyott nyomorult szeretőjével, csak Klementina tudott az öngyilkos-ágtól megmenteni.

És tovább éltem . . . Kétem, az idősebb testvér s én maradtunk az elarvult házörzői, mint két agy, kinek égyetlen gyermekük halt meg. A világ azonnal szerelmeseket látott bennünk. Azt hiszem, nem is kell mondanom, hogy az nem igaz, nevétséges állítás volt!

Fajdalomtól megtört lelkünk nem s tudott volna már szeretni. De a világ sohasem fogja megérteni, hogy egy férfi s egy fiatal nő csak azért egyesüljön, hogy jól kisírhassák magukat. Titkos és nyílt leveleket kaptunk, hogy a kétértelmű és gyanus viszonynyal hagyjunk fel, de a nélkül, hogy ezzel csak legkevésbé törődünk volna, tovább folyt-

hoven Antal báró pépost, Makay Antal apát, Wurm József, Balogh Sándor, Ürményi, Schlichtinger Farkas, Schöber János, Friedzky Ferencz, Rauscher Miklós cz. püspök, Vulcan Sámuel cz. püspök, Vilt József püspök, Perényi Karoly báró püspök, a váci káptalan, Sauer Cajetan gr. püspök, gr. kánonok, Beénák Pál kánonok, Gosztony István apát, Bárankopf Ignác püspök, Szalay János, Riezinger György, Kramer Ferencz, Sipicsics Ferencz, Benyovszky János, Heller György, Magovics Sándor, Halter Ferencz stb., mindnyájan legalább ezer frtra rugó alapítvánnyal örökítették meg emléküket a törvényben.

Midőn az idén a katonai nevelésre vonatkozó törvényjavaslatok létesültek, méltán (?) lehetett arra számítani, hogy miként 1808ban úgy most is sietni fognak testületek és magánosok ezen intézményeket minél számosabb alapítvánnyal és adománnyal támogatni és azok fenntartását lehetővé tenni, miután a törvényhozás az azok felállításával és első berendezésével járó roppant költségeket már megszavazta. És azt hisszük, hogy ezen figyelemzés elegendő lesz, hogy ott, ahol az alapítványokra és adományokra való készség úgy is megvan, az áldozatkészséget az új nemzeti katonai intézetek javára tetemesen növeje. Nem volna indokolható, hogy az ifjúság ingyenes nevelését az állam vállalja magára, viszont a magyar társadalom azon széles rétege, amelyek arra vannak hivatva, hogy ezen hivatásos tiszteket szolgáltatassák, csak ritkán vannak azon helyzetben, hogy a fiúk kiképzésére szükséges, bár csak szerény költségeket is fedezhessék és a tehetősebb osztályok ennél fogva csak hazafias áldozatkészséget teljesítenek, amidőn e szegényebb rétegek segítségére sietnek.

Azt hisszük, csak a kellő felvilágosításra van szükség, hogy ott a hol hazafias alapítványokra megvan a készség megvannak az anyagi eszközök is, ily alapítványok létesítésének is. Tudvalevőleg az intézetek három kategóriájáról van szó.

1. Honvéd hadapród iskolák hadapródok képzésére.

Ilyeneket Pécsen és Nagyváradon is létesítenek. Mindegyik intézet négy évfolyamra van számítva, évfolyamonként száz növendékkel. Egy növendékért évenként 200 frt fizetendő. Felvételnél tanulók a középiskola IV-ik osztályából. Alapítványi hely létesítésére 500 frt szükséges.

3. Ludovica Akadémiába jutnak. Ez áll három évfolyamból 100—100 növendékkel.

Fizetendő 800 forint. Felvételnél növendékek nemcsak a főreáliskolából, hanem egyenesen a középiskola nyolczadik osztályából is. A növendékek tisztekké képezetnek ki. A főreáliskolára és a Ludovica Bkadémiára együttesen szóó alapítványra 15000 frt a Ludovica Akadémiára egyedül szóó alapítványra 20000 frt szükséges.

Eddig tettek alapítványt: a honvéd hadapródiskolák részére 56-ot a főreáliskola és a Ludovica akadémia részére 10-et a Ludovica Akadémia részére csak 1-et.

A közölt adatokból kitűnik, hogy évente 800 magyar ifjával több lesz ez intézetekben elhelyezhető de hogy ezek részére az eddigi Ludovica Akadémiából beveendő régi alapítványi helyeken kívül csak 77 hely van eddig alapítva. habár kilátsba helyeztek is több oldalról további alapítványokat. De habár az ideai kedvezőtlen, természetesen káknak a kik a legnagyobb áldozatkészséget voltak hajlandók tanusítani, megtagadta, hogy szívük kívánalma már ez idén teljesedésbe mehessen, mégis lesznek sokan, kiknek talán a kedvezőtlen kereseti viszonyok mellett nem esnék nehézségre megfelelni azon várakozásoknak, melyek az irányadó körök a nemzeti katonai nevelőintézetek felállítását kísérők és irányadóhelyen az új katonai intézetek részére szánt nemeslelkű adományok és alapítványok hosszú sorozatában bizonyára csak annak bizonyítékát látják, hogy a magyar társadalom a hadseregnek és honvédségnek magyar tisztekkel leendő ellátását a legfontosabb feladatokat egyikének tartja.

Az alsószabolcs hajduvidéki ev. ref. egyházmegyei tanító egyesület közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Hadház, okt. 29.

Az alsószabolcs hajduvidéki ev. ref. egyházmegyei tanító egyesület az évi rendes közgyűlést október hó 28-án tartotta. Simon Károly elnöktele mellett jelen volt kilenczven tanító, Csánky Viktor tanfelügyelő Szabó Lajos hadházi ref. lelkész, az egyház presbiteriumai, a város előjárósága, továbbá a szomszédos egyházmegyékből Uray Gyula és Szentjóbby Kálmán.

A gyűlés az új iskolaépület legnagyobb termében folyt le, még is a tagok alig voltak képesek elhelyezkedni.

Simon Károly elnöki megnyitó beszédében rámutat Hajdu-Hadház népének rend-

kivüli áldozatkészségére, melyet a közműveltség, a haza az egyház oltárán hozott; kifejté, hogy jobb jövő hajnala dereng a tanításiügyre és a tanítók felé. Tanulmányra való beszéde után üdvözli a tanfelügyelőt, a nagyszámban jelen volt vendégeket.

Csánky Viktor tanfelügyelő bizalomra keltő beszédével teljesen maga részére hódította az egyházmegye tanítókat. Buzdít a testületi szellem ápolására. A tanítószegénység szálljon sikra, csudalatos eredményt fog elérni. Elérkezett már a 12 óra — mondja — a méltánylásra; mert a közélet terén nincs eily dolog, melynek érdekében ne a tanítószegénység támaszkodjék az állam, az egyház. Csak az iskolával lehet kivívni az állami törekvéseket. Kéri a tanítószegénységet, hogy fogadja őt bizalommal, támogassa munkájában.

Szabó Lajos lelkész röviden Istennek szeretetre vezérő szent lelkét esdette a gyűlésre, s a gyűlés tárgysorozata szerint a tisztviselők tettek jelentést. Az egyesületnek 292 frtnyi készpénze takarékból s rendben van, nem különben a könyvtár is.

Lelkesült eljenzést idézett a titkár, midőn távolról érinté a politikai hatóság által durván és nem igazán megtámadt elnök tisztázása, (rehabilitálása.)

Következtek a vallásitanítás anyaga és módszereiről am ezt a választmány elébb szakosztályhoz tette. Így sajnálatunkra Dobó érdekesnek ígérkező fejtegetését nem halhattuk. Kárpótló aztán Kóti Jeremiás értekezése: A nyelvtan tisztán az olvasókönyv alaján, vagy külön gyakorlókönyv használatával tanítassék-e. Ezen tárgyban Kóti a tankönyv mellőzést kívánja, de megengedi, hogy a szabályokat a levezetés megmagyarázás után jegyzékből tanulják meg a gyermekek. Dobó, Lévy s többek szótak mellette ellene. E sorok írója a vendégjogon kért szót s azt a véleményét adta elő, hogy helyes tanterv helyes, jó olvasókönyv s z o r g a l m a s f o g a l m a z t a t á s a n y e l v t a n i t á s s i k e r e t b i z o t t o t e s k ö z k ö z ü k . Ne nyelvtant, hanem nyelvet tanítsunk és erre minden tárgy alkalmul kínálkozik. Nyelvtani kézikönyvre szükség nincsen.

Dobó és Simon Károly módosításával Kóti álláspontját fogadta el a gyűlés t. i. legyenek az olvasókönyvben megfelelő szók, mondatok tervszerűen elrendezve, alkalmassak a szabály bevezetésére, begyakorlására.

Toth Mihály hosszasanban értekezett a beszédeiről gyakorlat mint önálló tárgy kezelve-e? című tételtől.

Azt mondja: igen, de a III—VI osztályig kiterjeszti. Annyi idegen tudós között felhozhatta volna Perest Dezső Lajos sarospataki képezdei igazgató tanárt, a tisztánimeni egyházkerületet, mint addig e tárgy fölött alaposan gondolkodtak s intézkedtek.

Az idő előre haladt, az értekezés hosszú volt. Mindenki tartózkodott a hozzászólástól. Kár.

Igen érdekesen s tüzzel ismertette Lévy Imre az 1898 ban esedékes korpótlék ügyét, Beszédében bebizonyította, hogy az egyház önkormányzati joga mi csorbulás sem szenved, ha államségélyből adja meg a korpótléket. Határozat az lesz hogy a büszörményi tanítótestület írja meg és nyomassák ki a követendő eljárást, az egyházkerület s az Országos Tanítói Bizottság útján pedig a közoktatási miniszter megkérendő az iránt, hogy a korpótléket minden illetékes tanító feltétlenül megkapja.

Sólyom Antal a beteg tanítók helyettesítésének ügyéről tartott szabadelőadást. Kikereste és megismertette az egyházkerület erre vonatkozó határozatát, melyből kitűnik ugyan hogy a helyettesítés az iskola fentartó kötelessége. Mégis nehogy bizonytalanságban legyünk, megkérendő-e kerület, a miniszter ugy ezt a kétséget kizérő rendelettel biztosítsák.

Az Érmelléki ev. ref. egyházmegyei testület a Vincze féle könyvek ügyébe intézett átiratot.

Az egyházmegyei tanítótestület meg fogja bíráltni s a szerint szól az ügyhöz.

Indítványok és tisztujítás után mely az eddigi tisztikar legnagyobb részének újabb megválasztásával nyert befejezést, a gyűlés

tuk eddigi életünket. Legalább együtt beszélhettünk Lucieről... Nemde olyan emberek voltunk, kik már nem is valók erre a világra?

Es itt kezdődik az a dráma, melyről már az előbb szóoltam. Mint mondtam, a dráma egészen mindennapi, ép azért csak néhány szóban akarom elmesélni.

Lucienek besugták, hogy néjének kedvese volnék. S fel nem foghatom, mint támadhatott fel a féltékenység ördöge abban az asszonyban, a ki sohasem szeretett s oly hűtlenül elhagyott.

Azt hiszem, az a gondolat gyötörhette, hogy azok, kiket ő megkínzott, kölcsönösen vigasztalják egymást... Abban az időben néhány szenzációs pör hozta divatba a vitriolt. Egy este, midőn Klementina és én sétánkról visszatérve, házunkba léptünk, egy alarcos hölgy rejtekhelyéből előugrott s valami égő savat öntött arcunkba. A folyadék Klementina arcát s mellét érte s már másnap iszonyu kínok közt meghalt. Én jobb szemem vesztettem el s mint láthatja, arcom is össze van égetve.

Ez az eset Luciet lényében tökéletesen megváltoztatta.

Lelkében hirtelen esodálatos átalakulások történtek. Mikor a büntényt elkövette, viszanverte emberi szívét, türelmes és irgalmas volt. Midőn eszméletlenül összerogytunk, reánk borult, sirt, könyörgött s kétségbeesésében segítségért kiáltott... Fogságában állan-

dón őrizni kellett; nehogy öngyilkosságot kövessen el.

Nagynehezen sikerült őt a törvény büntetése alól kivonnom. Meghuzczoltam néne tisztá, ártatlan nevét (tudom biztosan, hogy megbocsátotta sirjában), de ő ismét az enyém volt. Lucie odaadó ápolásával vitszanyerterem egészségemet s ezzel életemet is.

... A mit most elmondtam önnek, néhány évvel ezelőt történt. Lucie szerelmét megnyertem s azóta hűséges maradt.

Mondhatnék-e ennél többet, uram? A multat szivesen elfelejtettem; mert szeretek s Lucie is szeret. Igaz, hogy el vagyok torzítva, hogy szenvedni fogok, a míg csak lélek lesz bennem, de ezzel mit sem törődöm. Összekötéseim mind ott hagytam s barátaim, kik nyiltan el nem hagytak, most titkon vádolnak, megvetnek.

Az orvosok azt mondják, hogy nem fogok soká élni s tényleg egyre érzem régi sebémet kínzó sajnását. De Lucie az enyém, testével, lelkével s nem sajnálom, hogy boldogságom oly drágán fizettem meg...

Az elbeszélő elhallgatott... A faluban minden csendes volt: az ablakokon kiszűrődő fény elhalványodott, a piano hangjai is elnémultak. Csak a tenger titokzatos zúgása hallatszott az éj sötétjében. Nemán elmerülve tekintettünk a fekete végtelenségbe s hallgattuk a tenger zúgását, melyet oly gyakran hasonlítanak az asszony lelkéhez...

délután 2 órakor véget ért. Az indítványok között kiválik az, mely Solyom Antal érdemeit méltatja.

A közeledő házhuszan vettünk részt. A h-hadházsiak kitétek a magukért ebben is.

Mint mindenütt itt is megindult a pohar köszöntők árja. Lévay, Sima, Dobó, Csányi Viktor, Szabó Lajos, ref. lelkész, Szentjób Uray s többen mondanak és kapta a felköszöntést.

Igen érdekesen beszélt Csányi Viktor visszatért Lévay értekezésére. Beszédével zajos hatást ért el.

Nt. Szabó Lajos lelkész ur igazán szívből és szeretettel szolt, midőn az eltávozott tanfelügyelőt éltette, Rögön távirattal üdvözölte a gyűlés Eötvöst. — Ugyazintén Zsigmond Sándor esperest is.

Este volt s oszlott a közönség de a fiatatság alig birt kilábalni a tancezből.

Es most nézzük mi a tanúság?

Csányi is, Szabó Lajos is elismerték, hogy a gyűlés oly magas színvonalu volt, melyen bármely magas kivanalom is kielégítést nyert.

Attól a testültől, melyben a kötelesség és hivatásérzet ugy kivan fejlődve, hogy tagdíj hátrány egy fillér sincs s a kinek ép a lába a gyűlésen megjelenik, attól nem lehet az elismerést megtagadni. Személy ellenes szó egyetlen egy sem hangzott el. Minden tag kötelességének tartja tudásával a köz kincset gyarapítani a szót szívrősen meghalgtja.

Pipa, dohány nem volt látható. A gyűlés nem „Casus bibendi“ volt hanem komoly tanácskozásra, tanulásra rendelt sokadalom.

Bizony, bizony helyes volna, ha minden tanítóttestület kiküldené egy két tagját a szomszédos tanítóttestület ülésére, hogy onnan új ismerettel visszatérve azt társával közölje.

De ne essék zokon ha ezaton teszünk két megjegyzést. — Az értekezésekben annyi magyartalanúságot hallottunk, hogy fele is sok sok volna. — Másodszor kicsin eljük a könyvtárt. Olyan nemes testületnek 57 darabból álló könyvtár nagyon kevés.

XXX.

TARKA-ÉLET.

Reggeli séta.

II.

A piaczon.

Még fülemben cseng a Rácz Károly busongó hegedűjének szomorú hangja. Az átmulatott éj bagyadságát a kora reggeli fürdes a Margitban teljesen elmossa s csak a jókedv marad meg és a rossz szokás, a szemelődés. Ez az oka, hogy most minden reggel sétálnom kell a nyüzsgő sokaság között, a piaczon. Ez egy speciális gyönyörűségem a kora reggeli órákban s igen kellemes multság.

Van-e szebb látvány annál, mint amikor a júde, mosolygós és haziasan öltözött szép eanyok és gazdaszonyok százai hullámanak a reggeli napfényben? — A piac tökéletes ellentéte a corsónak, a corsó a szebbnél-szebb toilettek ragyogó téli kertje, üvegháza, pazar fényével, pompájával és előkelőségével hat, míg a piac jó gazdasszonyaival és polgárnőivel olyan mint a tarka barka mező az egy-szerű zöld és mégis elbájoló virágaival. Az éji pihenéstől üde, kedves tekintet, mosolygós és egészségtől piros arczok csoportjából kötöt esokor az egész.

Az esti korzon g önyörű toiletjében imponáló alak! most hazias piaci öltözetben oly elbűvölő mint a mesebeli árva leányka, ő szende bájos kis hamupipóke. Amott, egy szőke szépsége az esti korzonak, halvány kek ruháskájában alkuszik a kis csibére, oly szakérte emmel tekinteti, s merlegeli a csipogó jószágot, hogy megéri e azt az árt amit a kofa érte kér, hogy szinte csókolni valóan kedves.

Emitt egy mama vezeti be, a piaci bevasárlás nagy gondjaiba szép kis barna le-

ányát s míg a mama erősen alkuszik a csirkegombára. addig a kis barna baba szeméi révedezve tekint végig az aszfalton sétálók közt, valjon nincs e közöttük a titkon kedvelt ifju megvalósult ideálja az ábrándos női szivecskének. A sor végén tüzes tekintetű szép menyecske vásárolja be a téli zöldséget s bár erősen alkuszik, ráér egy-egy pillantást vetni a sétálókra s fogadni egy csinos tiszt vagy más fiatal ember köszönését. — A sor elején szép szende kis leányka vásárolja egész csapaját a hüvelyes veteményeknek s közbe irul-pirul a mellette lábatlankodó ifju oda sugott vallomásain s felve néz körül a tolongó sokaságba, nem veszik e észre, hogy az Elemer meg ide is követi. S e gondolatai közben majd hogy nem többet fizet a kofának a ki-alkudott áránál. A legnagyobb vásár a virág piacznál van, a legszebb női arczok itt láthatók, itt egy komoly, de érdekes arczu hölgy keresi az ősz utójára termő rózsáit. A koszorú átványánál egy kekszemi gyönyörűség, egy mely gyászba öltözött urinó választ a koszoruk között, mellette két kicsi árva nézi az zsibongó tömeget és várja az anyuska által választott koszorut. Itt egy hirtelen piruló kis leányka vesz egy pár szál virágot s elpirul meg a gondolatra is, hogy titkon kinek szánta. A sarkon két diák vásárol egy pár őszi rózsát. S fogy folyton, fogy a koszoruk tömege veszi a sok, a kegyeletes emlékező a koszorut s virágokkal feldiszíteni egy nyugvó helyét, a sirt.

S az őszi napsugár végig siklik a nyüzsgő-zsongó tömegen s lénye a szép női szemekből sugárzik vissza. S a férfiak serege ott az aszfalton lesi s gyönyörködik a folyton váltakozó catedoszkop tarka-barka képében.

Anti hácsi.

A kierőszakolt főjegyző.

Debreczen, okt. 28.

A kormánypart két szócsove tegnap hosszú lére eresztve, de minél kevesebb alaposággal és annál több haraggal — mint olyan ember, akinek nincs igaza — ront nekünk a miért merészkedtünk az igazság lábba tiprása ellen szavunkat felemleni. Igenis, a mi szavunkat, mert mi megbízásból, meggyőződésünkkel ellenkező dolgokat írni nem szoktunk.

Kérdjük tőlük, ki mondta azt, hogy ha bebizonyult a szavazatok összeszámolásában először elkövetett hiba, akkor is Dicsőfi Józsefet kellett kijelenteni főjegyzőnek? Hiszen a kisebbség összes szónokai az új választás mellett érveltek s amellet szavazott mind a 22 ember aki tisztelte a törvényt, amely megtiltja vagy legalább is meg nem engedi a szavazatok revízióját? Ezen tény után hiába hivatkoznak mi előttünk a megválasztottnak szeplőtlen jellemére, mert 366 igenis több a 361-nél és 58 a 22-nél, de akkor, ha ezt hozzak fel érvel, követeljük és hirdetjük, hogy legyen a 369 is több a 368-nál.

Igenis, elismertük volna — ismételtük — Zsigmond Sándort főjegyzőnek, ha törvényesen ő nyert volna többséget, de ha új választást elrendelni nem lehet, akkor a főjegyző senki más, mint Dicsőfi József esküdtött bár fel Zsigmond Sándor A leckéztetést a kától szigorúsághól el nem fogadjuk attól a laptól, mely képes volt azzal korteskedni jelöltje mellett, hogy a közsegi bíró a lelkésznek segély iránt beadni szándékolt kérvényt csak az alatt a feltétel alatt írta alá: ha a presbiterium Zsigmond Sándor a szavaz; amely nap nem átálja azt mondani, hogy a tegnapi konventi választásnál a többség a mi jelöltjeinkre szavazott: az olyan lappal többé e kérdésről e há-abokon szóba sem allunk. Irhatnak bármit, mondhatnak még többet; azokra it felelni nem fogunk; de fentartjuk magunknak a jogot, hogy ugy bánjunk minden kreaturájukkal, amint azt állásuk megszerzésének törvényességével kiérdemelték.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 29.

A kereskedelmi és iparkamara Szabó Kálmán elnöklete alatt tegnap tartotta meg rendes közgyűlését. Elnök megnyitván az ülést előterjesztést tett azon fontosabb ügyekről, melyek a kamara irodája által a legutóbbi közgyűlés óta elintézését nyertek. Ezuán dr. Király Ferencz titkár tette előterjesztését a kamara ügyforgalmáról és tevékenységéről, melyet a közgyűlés tudomásul vett. Ugyazintén tudomásul vette a közgyűlés a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a kamara 1896. évi zárszámadásainak jóváhagyását tartalmazó leiratát, melynek alapján a számvizsgáló bizottságok és Vágó Andor penztárnoknak a felmentvényt megadta. Targyalás alá került a kereskedelemügyi miniszternek a kartelekke vonatkozó leírata, melyben felhívja a kamarát, hogy amennyiben az ilyen egyesületek törvényhozási szabályozását előzolja, adjon véleményt a kartelekke vonatkozó eddigi tapasztalatairól és tegyen nyilatkozatot, hogy szükségesnek találja-e az ilyen egyesületek törvény általi korlátozását.

A közgyűlés kimondja, hogy a kartelek megszorítására nézve oly mérvű törvényhozási intézkedést nem óhaj, mint az a miniszteri leiratban kontemplálva van. A kartelek tekintetében törvényhozási uton teendő intézkedés folytán csak annak szabályozását látja czelszerűnek, hogy Kartelekkelből eredő keresetek vagy kártérítések a bíróságok által ne érvényesíthessenek. A kereskedelemügyi miniszter felvilágosítást kér a kamarától, hogy tegyen véleményes jelentést, hogy az uszoráról és káros hitelügyletekről szóló 1883. XXV. t. czikknek hatásáról és eredményeiről minő tapasztalatai vannak. A közgyűlés a miniszterhez intézendő felterjesztésben kiemelendőnek határozza, hogy a hivatolt törvénynek áldásos hatását észlelte, amennyiben az azelőtt fektelen uszoraskodás ma már teljesen megszűnt; de felemlíti azt is, hogy a kamara kerületében bár csak egyes ritka helyeken létező vidéki takarekpénztárak dologi kiadások címén oly összegeket számitanak fel a hitelre szorult feleknek, hogy a kölcsön vett tőke kamata gyakran 10—12, 14 százalékra is felmegy. Előfordul még egyes közsegekben az is, hogy az előjáróságok és hitközségek termény előlegezés czimen szednek a meg nem engedettnél nagyobb kamatot a közönségtől, ennek a megszüntetésére tehát a miniszter figyelme szintén felhívandó és ajánlandó oly intézkedés életbe léptetése, mely szerint a közönség szövetségi alapon egészséges hitelnyújtásban legyen részesíthető.

A kereskedelemügyi miniszter az iparos és kereskedő világ egy régi panaszának orvoslását előzolja azon törvényjavaslat által, melyet a kamarának véleményezés czéljából megküldött s mely szerint az ipartörvény 50-ik §-a aként módosítatik, hogy iparosok, kereskedők vagy ezek megbízottjai csak oly személyeket kereshetnek fel a jövőben mintákkal vagy arukkal, kiknek üzlet körében a megrendelésre kinált aru üzleti rendeltetéssel bír. A közgyűlés örömmel fogadta az említett törvényjavaslati tervezetet, mivel azt a kereskedők és iparosok, valamint a fogyasztó közönség érdekében is üdvőznek találja, kedvezően véleményezi.

A közgyűlés további folyamáról még á következő fontosabb ügyek elintézését említjük fel:

Klein Mór és Péterfi debreczeni czeg, a tőke kamat adó méltányta an és jortalan kivetésének orvoslása tárgyában a miniszterhez felterjesztés, intézését kéri a kamarától.

A közgyűlés a panaszosok beadványában foglaltakat magáévá téván a pénzügyminiszterhez való felterjesztésében kérelmezni fogja, hogy akár váltón, akár könyvkivonat alapján peresítések is be az árukihitelezésből származó követelés, a tőke kamat adó alá vonható ne legyen.

gyűlése.

29.

z a b o
tta meg
az ülést
gyeokról,
egutóbbi
án dr.
e előter-
és tevé-
domásul
gyűlés
rnek a
jövaha-
apján a
Andor
a. Tár-
minisz-
a, mely-
ben az
yozását
vonat-
nyilat-
s ilyen

Hasonló értelemben a nyiregyházi ke-
reskedő társulat beadványa folytán felterjesz-
tés intését határozza el a közgyűlés az
adókövető és folszólamlasi bizottságok helye-
sebb alakítása tárgyában. Ezután a kamará-
nak 1898 évi költségvetése kerül tárgyalás
alá, melyet a közgyűlés 3 kros kivetési kulcs
lapján 22 ezer forintnyi bevétellel és 10676
frt kiadási végösszeggel állapított meg, meg-
jegyezvén, hogy ezen összegben már befog-
laltatik a kamara kerületében levő ipari és
kereskedelmi szakiskolák segélyezésére felvett
5110 frt (1897-ben e segély összeg 4600 frtot
t t). Miután az osztrák magyar bank debre-
czeni, szatmári és m.-szigeti fiúkjaihoz a
szükséges váltó bíraló tagokat kijelölte, —
tárgyalás alá v e t t e a k ö z g y ű l é s a
Szatmári kültagok azon indítványát, hogy
Szatmár, Mármaros, Bereg és Ugocsa várme-
gyék bevonásával Szatmár székhelyiely egy
új kamara tervezessék. dr. K i r á l y Ferencz
titkár beható és részlet-iben meggyőző, a köz-
gyűlés tagjainak általános tetszésével taláko-
zott statisztikai adatokkal igazolta be az in-
dítvány keresztülvihetetlen voltát és azt, hogy
éppen ezen megyék különben is insséggel küz-
dő lakosságának érdekeiből egy sok költség
és kiadással járó Kamarának iparilag és ke-
reskedelmileg fejletlen vidék gőcspontján való
felállítására nem volna helyes és célszerű. A
közgyűlés elfogadva előadó titkárnak idevonat-
kozó indokait a szatmári kültagok kérelmét
teljesíthetőnek nem tartja.

Debreczen sz. kir. város hatósága áttette
a kamarához a kereskedelemügyi miniszterhez
intendő felterjesztést egy Debreczenben le-
tesítendő állami ipari szakiskola tárgyában
kérve, hogy ezt a felterjesztést a kamara is
támogassa, mihez a közgyűlés készséggel hoz-
zájárul olyképen, hogy azon költséghez,
mely a város hatósága részéről a felterjesztést
a miniszterhez személyesen feljuttatja, csatla-
kozasul kiküldi S z a b ó Kálmán kamarai
elnököt, dr. K i r á l y Ferencz kamarai tit-
kárt és S e r l y Ede kamarai alelnököt.
Több rendbeli indítvány előterjesztése és elfin-
tézése után a közgyűlés este 7 órakor véget
ért.

**A tiszántuli ev. ref. egyházke-
rület őszi közgyűlése.**

— Negyedik nap —
— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 29.
A mai gyűlés már sokkal csekélyebb
érdeklődés mellett kezdődött, mint akár a
tegnapi. — Az első tárgy a lelkesítő árvaház
ügyében kiküldött bizottság megalakítása volt.
Ez után egy az autonómiát serto eset
került a gyűlés elé. Török Szent Miklóson egy
derék polgar alapítványt tett az egyház rész-
szere. Az egyházmege e tényt feterjesztette
a közöki. miniszterhez, hogy fejezze ki az
adományozó iránt köszönetét. A miniszter
ellenben viszonzásul az alapító levél bemu-
tatását kívánta azzal megpótolva, hogy az
egyháztanács vallalon felelősséget ezen ala-
pítvány örök épségeért. Mivel az ilyen be-
avatkozást az autonómiai jogokba a törvény-
ből kiolvasni sem az egyházmege, sem az
egyházk nem volt képes, ez ellen a konvent
utján óvást tesz.

Az alsószabolcs hajduvidéki egyházmege
szinte előre sejtve az esperesének főjegyzővé
választása ellen kitört felháborodást, gondos-
kodni kíván az egyházi felsőbbség ellen vé-
tőknek anathéma alá vetéséről. A közgyűlés
javaslatátelre az esperesi kart kérte fel.

A Debreczeni Protestáns lap hivatalos
organuma ügyében megbíaták költségvetési
bizottságot a lap szerkesztőjével folyamaiba
teendő értékesre, jelentését a tavaszi gyű-
lésre bevárván.

Az ér- (bihar) diószegi ev. ref. egyház
egyik lelkesítő állást megszüntették az egy-
háztanácsnak az egyházmege által partolt
kerelmére, kötelezvé az egy lelkesítő káplán
tartására. Egyszer miad az egyház a máso-
dik lelkesítővel járó 4-ik szavazat jogát is

megszüntették. Ez is tiszta haszon a kormány-
pártnak.
Kisebb jelentőségű ügyek tárgyalása után
a gyűlés folytatását elhalasztották.

Táviratok.

Az osztrák zűrzavar.
— A provizórium a Reichstahban. —
— Saját tud. táv. —

Budapest okt. 29.

Bécsben tegnap este 7 órakor kezdte
meg a Reichsrath a kiegyezési provizóriumról
szóló törvényjavaslat tárgyalását. — Az
o b s t r u k c z i ó teljes hevvél működött.
Az ülés még 11 órakor is tartott. W o l f
óriasi botrányokat provokált. Az asztal tetején
marsokat dobolt, füttyörészett, a szónokokkal
egyidejűleg beszelt stb. Ma délelőtt aztán a
karzatokat kiürítették.

A horvát bán lemondása.

Budapest, okt. 27. A Debr. ered. táv)
Khuen Hedervary gróf horvát bán lemon-
dásáról és egészségi állapotáról közölt ezél-
zatos hírekkel szemben a Pol Ért ezt írja,
hogy e híresztelések alaptalanok. A bán teg-
nap is a legjobb hangulatban ebédelt felesé-
gével. A nemzeti Casino földszinti éttermében
s általában mosolyogva vesz tudomást azok-
ról a bulletinekről, a melyek fizikai és po-
litikai betegségről közölnek részvétellel tel-
jes jelentéseket.

Ujdonságok.

* **A Debreczen. sajtóperere.** Mint
annak idején megírtuk, a kir. ügyesség nem-
zetiség elleni gyűlöletre igazgat vetségét látta
fennforogni a lapunk aug. 24-iki számában
kitűnő munkatársunk, Igmándy Miklós tollából
Ágra velők cz. a megjelent költeményben sa z
ellen panaszt is emelt a kir. sajtóbírósnágnál.
A kihallgatások ez ügyben f. hó 19-én történ-
tek meg s ma már arról értesülünk, hogy a
királyi törvényszék az esküdszéki végtárgyalás
napját is kitűzte f. é. decz. 11-ének d. e. 8
órájára s a polgármesteri hivatalhoz ma d. e.
érkezett átíratában I g y á r t ó Sándor kir.
törvzs. elnök felkérte S i m o n f l y Imro
kjr. tan. polgármestert, hogy a negyedik év-
negyedre kisorsolt rendes és pótsküdteket e
napra a törvényes következmények terbe alatt
való megjelenésre figyelemztetéssel idézze be

* **A Csokonai körből C s o k n a i Vi-
téz Mihály sirjának a Csokonai kör által nov
6-án tervezett megkoszorúzása közbejött aka-
dályok miatt ez uttal elmarad, hanem a meg-
koszorúzás minden évben C s o k o n a i
Vitéz Mihály halálának évfordulati napján fog
megtörténni.**

* **A városi erdő jövedelméről**
tétele. A városi erdők jövedelméről téte-
lével foglalkozott a tegnap délután a tanács
értekezlet s ez ügyben ma d. u. rendkívüli
tanácsülés lesz. Ez ülésen fog érdemleges
határozatot hozni a a tanács az épüleifa egy
tömegbeni megvételére benyújtott ajánlatok
felett. A kiszivárgott híek szerint ezen ver-
seny utján eladás t i z e n k é t uszque ti-
zenötézer forintnyi több jövedelmet biztosít a
városnak a mostani jövedelm felett.

* **Hatvanhét ezer téglá ingyen.** A magy.
kir. honvéd korbáz parancsnoksága a külön
féle szennyes vizek levezetésére csatornát
akar építeni és ezért a város tanácsától a
kiépítéshez szükséges téglát ingyen kérte. A
tegnap délelőtt tartott tanácsülés elhatározta,
a kerelem teljesítését. Es utasította K i r á l y
Gyula tanácsnokot ahatvanhét ezer téglá kiszol-
gáltatására.

* **Csillaghullás.** . . . Ragyogó csillaga,
csillaga, csillaga . . . mondja a n ó a. De most
az egyszer a n ó t a helyett a hivatalos lap
mondja, Szép is az a csillag ; hej, be jól
all azon a feszes mundíron S hátha még
arany mezőn tündökölsz mi több molnár
szürke kabátban fityeg. No nem fityeg épen,
hanem rajta van az a gallérian erő-en, szo-
rosan. Ismerőseink közül a köv. debreczeni
tisztteket léptette Ő felsége : tábornokká

onyhádi Perczel József dandárparancsnokot,
A honvédegyvezrednél ; alezredessé B e r t
h ó t i Pál őrnagyot ; II. o. századosokká
G e r e n d a y József és D a r v a s Nán-
dor főhadnagyokat ; főhadnagyokká B u d s y
Elemer, S z o t é k Kálmán és C s e l e y
Gyula hadnagyokat ; hadnagyokká R a b
Ákos, G y u l a y Gábor F a r k a s Fe-
rencz K ö r m e n d y Imre tiszthelyette-
seket ; a 2. sz. honvédluszáz ezrednél ; ő r-
nagygyá ; N a g y Gyárfás századost ; I. o.
századosa : J a n k o v i c h Miklós és
H e t t y e y Gyula II. o. századosokat ; II.
o. századosokká : J a r m y Elemér és
N o s z l o p y Emil főhadnagyokat ; főhad-
nagygyá pedig : B u z a s Elek hadapród
iszthelyettes. A honvéderrosi tisztikarban a
tartalékban főorvossá : D r. K r a n c s e s -
d i D e r e k a s s y Istvánt dr Goldstein
Kálmán ; segédorvossá dr Balogh Albin se-
gédorvos helyettes. A cs. es kir. 39. gy. ez-
rednél II. o. századosa : F e h é r Imre
főhadnagyot, egyuttal elhelyezvé őt az Eger-
ben állomásozó 60. gyalogezredhez, S végül
Ő felsége elrendelte, hogy F u r t a s z
Károly 39 gyalog ezredbe'i századosnak
legfelsőbb megelegedése illetveismerése
tudtt adassék.

* **Polgári kör választmányi ülése.**
Holnap d. u. 6 órakor a polgári kör hivatalos
helyiségében választmányi ülést tart.

* **Még egy esküdszéki tárgyalás**
A törvényszék elnöke Igyártó Sándor átrt
Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez, hogy
Nagy Janos kis Majthényi lakos magánvadás
panaszát folytán J e r é m i á s Márton
kis M a j t h é n y i lakos ellen ragalmazas
és becsületsértés ekövetése miatt decz. 18-án
esküdszéki tárgyalást fog tartani és kéri,
hogy a II-ik évnegyedre ksorsolt rendes és
pótsküdteket e nazra a törvényes követke-
zmények terbe alatt való megjelenésre való fi-
gyelmeztetés idézze be.

* **A holnapi tanácsülésről** nincsenek meg-
hívók kibocsátva, de az érdeklődő közönséget
szivesen látja tanács. Az ülés után 11 órakor
fogadja a jubiláló főkapitány hivatalos helyi-
ségében a különféle tisztelgő küldöttsegeket
Az este tartandó társas vacsorára a jegyek a
Bika szállodáran válthatók.

* **A községi iskolaszék ülése.** A községi
iskolaszék holnap d. u. 4 órakor a városháza
tanács termében tartja ülését.

* **A reformáció emlékünnepe.** Az egy-
házkerület közgyűlése épen akkor fog véget
érni, mikor elerkezik a reformáció emlék-
napja, okt 31-ike. A Zsinat mar régebben
ünnepek dektarálta e napot, melyet az idén
is megfognak ünnepelni. Ma a következő meg-
hívót kaptuk : A debreczeni ev. ref. hittan-
szaki önképző társulat a főiskolai enekkar.
Közreműködésével f. hó 31-én a főiskola
disztermében r e f o r m á c z i ó i emlé-
ünnepelet tart. T a r g y s o r o z a t : XXIII
zsoltar Kleintől Előadja a főiskolai enekkar ;
2. Megvívó beszéd nagyf. drt Erdős József
felügyelő tanar utról, 3. Reformáció évfor-
dulóján. O.la. Irta Kuo Béle 2 jh. Szavaja
Kovács Zsigmond 2 th. 4. erős vár a mi iste-
nünk Luther éneke. (Wagner.) Előadja a
főiskolai en-ekkar. 5. Felolva as. Koppermann
Gyula 2 th-tól. 6. Oh dicső nap. (XXXV. zs.
dallamára.) Id. Sztyort Nagy Karolytól elő-
adja a főiskolai enekkar. 7. Felovásas, Ju-
ház Sándor 3 th-tól. 8. Zarszó Soltész Ele-
mer tarsulati elnöktől. 9. Közének, a 179
dicséret 10-ik verse. Az ünnepély délután
ponlban 4 órakor kezdődik a termet féltkor
nyítják ki.

* **Veszedelmes polgármester jelölt.** Bosz-
tonban megüress-dett a polgármest-ri állás
amire a többek közt egy kiválóan érdekes-
aspirans pályázik. Ez a pályázó Sullivan L.
Janos. akinek jelenleg a becsüetes foglalkozá-
sa — a z ö k ö l v i v á s. Ennek daczara
egy ottani ujság nagyon támogatja Sullivan s
jó tulajdonságai gyanánt felemlíti, hogy már
az iszákosságról is leszokott. A híres operet,
szerző névrokona kijelentette, hogy a szegény
embereket pártfogolja, s ha megválasztják

gondoskodni fog arról is, hogy a szegény gyermekek vasárnapi szórakozásban részesüljenek s ezért játszótérket is fog a gyermekek számára létesíteni. Ha pedig valaki megkértené őt megvesztegetni, akkor az illetőt régi mestersége segítségével ugyancsak kemény lezkeben fogja részesíteni. Valószínű hogy Sullivan urat meg is választják, mert végre is minden választó polgárnak nagyon becses a bordája.

* **Tolvajvadászat kerékpáron.** Párizsban történt a következő rendkívül mulatságos eset. Egyik nagyobb kerékpárraktárba, melynek utcára nyíló ajtaja tárva volt, egy őrzetlen pillanatban tolvaj surrant be, kiváló szakértelemmel a legjobb gépet kiválasztva, hirtelen az utcán teremt s a gepre ülve, nagy gyorsasággal elkarikázott. A jelenetnek egy véletlenül arra járó detektív volt a szemtanúja; de a lopás oly gyorsasággal történt, hogy a tolvajt lehetetlen volt a tett elkövetésének színhelyén elcsipni. Egyet gondolt tehát s berohanva a kerékpárraktárba, egy másik gépet ragadva ki a sok közül, hirtelen rajta teremt, sebes iramban rohant a tolvaj után. Ebben a pillanatban érkezett haza a raktár tulajdonosa is, aki a két kerékpár elűnését azonnal észrevette, az előtte ismeretlen detektívet is tolvajnak tartva hajadon fővel száguldott a két menekülő után, természetesen szintén kerékpáron. Őrült hajsza után sikerült is a boulevardon mindkettővel találkozni. De mivel azok egy mellékutczából kanyarodva ki, vele szembe jöttek, heves összeütközés következett be s mindhárman a kövezetre zuhantak. És hogy a dolog még bonyolódottabb legyen, a katasztrófa után önként érthetőleg két rendőr is közbelépett, kik mind a hármat igazolásra szólítottak fel. Hosszu, heves vita indult meg, melyből még a rend hivatalos közegei sem tudták megállapítani, hogy voltaképpen melyikük is hát a tolvaj? Az időközben összeverődött nagy néptömeg is hol az egyik, hol a másik pártjára állott, úgy, hogy utójára mind a hármat bekisérték, hol azután nagy nehezen megállapították, hogy melyik a káros fél, melyik a detektív és melyik a tulajdonképeni tolvaj, kiről kisért, hogy egy belga származású utazó ügynök.

* **Szavazatvásárlás — turpis causa.** A legutóbbi képviselőválasztások alatt történt, hogy M. Janos fővárosi ügyvéd, az egyik felvidéki kerület képviselőjelöltje néhány fuvarossal úgy egyezett meg, hogy 350 forintért hetven szavazót kötelesek megvásárolni s a választás helyére befuvarozni. — A fuvarosok azonban csak 49 szavazópolgárt szállítottak s a többi között a hiányzó 21 szavazó is oka volt annak, hogy M. Janos nem lett országgyűlési képviselő. Utóbb a debreczeni törvényszékhez fordult megtorlásért, de a bíróság keresetével elutasította, mert a fuvarosokkal kötött szerződés oly tiltott jogügylet, amely már magában véve érvénytelen s a melyből jogok és kötelezések a szerződő felekre nem harulnak. Ebben az értelemben ítélt, mint az Ügyvédek Lapja írja, legutóbb a debreczeni királyi ítélőtábla is.

* **A sör árának emelése.** Becsből jelenti tudósítónk, hogy a közönség körében nagy visszatetszést szült a sörgyárosok azon terve, hogy a sör árát hectoliterenkint 2 frttal emelik. A vendéglősök ezen terv ellen állást foglalnak és mint értesülünk, 4 millió forint már rendelkezésükre áll egy sörgyár alapítására.

x **Tűzbe dobhattak.** Nagyzédközönsége akadt a fővárosban a múlt napokban egy igen érdekes látványosságnak, amikor is a IX. ker. előjáróság által kijelölt helyen Mauthner Ödön nagykereskedő, kir. közjegyző jelenlétében épp úgy, mint a múlt év hasonló időszakában az országban és az osztrák birodalom területén elhelyezett bizományi magzsekrényeiből el nem adott magvakat égettette el.

A felhalmozott nagy tömegtől felcsapó lángok rövid felóra alatt közjegyzőileg hitelesen megállapított 226.000 csomag konyhakerti és virágmagot 13450 frtnyi értékben emésztettek fel.

Nagy elhatározás szükséges ahhoz, hogy

ily értékű magvak, melyek legnagyobb részét még értékesíthetők volnának, de a vevő közönséget nem elégeitnék ki oly mértékben, mint Mauthner-féle magvaktól megszokva vannak, ezen módon megsemmisítenessenek, másrészt azonban megnyugtatóan szolgálhat ezen példa a Mauthner-féle magot vásárló vidéki közönségnek, mert teljesen biztos lehet abban, hogy csakis legutóbbi termésű friss magot kap, mely mag úgy fajazonosság, mint hozam tekintetében mindenkor megfelel ama várakozásnak, melyet a kertészkedő közönség a Mauthner-féle magvakhoz joggal fűz.

Színház.

Borus szerelem.

— Színmű 3 felvonásban írta: Giacomo Giacosa Fordította Radó Antal. Először adták a debreczeni városi színházban 1897 okt. 29-án. —

Régen történt olyan eset színházunkban, mint a tegnapi estén. A közönség egy része a műveletlenséggel határos fenhangon diskurált, míg a másik még a bosszantó diskurzust sem veve figyelembe a hitattal határos érdeklődéssel csüggött a szereplők szájából előmlő szavakon s arcuknak játékán, minden felvonás végével azonban diskurálók és érdeklődők egyaránt megegyeztek a zajos tapsolásban, sőt a második felvonás végén megörlött az a ritka eset is, hogy a vasfüggöny is fel kellett huzni, hogy a szereplők megköszönjék a tapsokat.

Különös volt ekképpen az est képe de különös maga a darab is a mi szemünknek, különös az írója, különös az az egész világ, amelyet láttunk, pedig ha tovább gondolkodunk rajta, szinte ismerősnek tűnik fel előttünk. Különös azért mert a mi eddigi íróink nem szoktattak hozzá, hogy ilyen alakban lássuk a színpadon az életet. Ez az olasz írók sajátos-sága. Lélek kell ehhez olyan lélek, amelynek a csirája bennünk és megvan, de talán a nevelés, talán az éghajlat, av gy az ég tudja, hogy mi, de valami mégsem engedi jellemünknek azt a sajátosságát kifejlődni, amely képessé tenné benetünkkel arra, hogy ezeket a momentumokat figyeljük meg az emberi társadalom életében, amelyeknek birodalmát ezek a veristáknak nevezzet, hussal és vérrrel dolgozó de valójában ideálita, modern olasz írók — úgy látszik — uralkodási hatalommal és képességgel saját birodalmuk foglaltak le. Emlékezzünk csak vissza a B e c s - t e l e n e t i frenetikus hatására s nézzük ezt a tegnapi szubtilis művészetű eszközökkel megírt, a lélek mélyébe ragadó darabot.

Giulio Scarli vidéki olasz ügyvédnek (Vidor) rodatársa Fabricio Arcieri gróf (Komjáthy), aki önállóan nem képes magának a caentelét teremteni mivel atya Ettore Arcieri gr. (Szentes) családjának jó hírnevét körhelységével tüntetette, aki azonban viszonzásul s talán éppen a Giulio ráhalmozott dicséretei és mindenki előtt magasztaló szavai ellensúlyozásul rögtön a darab kezdetén tudunkra adja, hogy ő és Giulio neje Emma, (Fay Flóra) szeretik egymást s ezért, hogy azalatt is egymással lehessenek, semmiféle nyilvános helyre nem megy egyik sem, még Giulióvat sem. Ez persze a kisvárosi pletykának éppen elég, s nem csoda, hogy viszonyuk Ettore grófnak is fülebe jut, aki azt a maga módja szerint felhasználni igyekszik: Giulio nevére vállalt hamisít, hogy ezt kifizethesse, Fabriciova egy gazdag, de kezes hírnevű bankár leányát akarja elvetetni, mivel pedig az nem hajlandó felaldozni magát, Emmát látogatja meg s egy körömfönt beszédben előadja kérését melynek szöszserinti értelme az birná rá fiát a házasságra, formája és előadasmódja azonban olyan hogy az asszony megértheti, miszerint az öreg tud az ő viszonyokról. Ez a rábeszélés az e fajta műveknek remeke formailag és lélektanilag egyaránt. Persze, aki gyors hatású és pikáns szellemességet keres a színpadon, annak unalmas, aki azonban nemcsak a vért és szemet, hanem a lelkét is elviszi a színházba, annak mestermű s az belátja, hogy Emma nem tehet mást, mint megigéri a gróf-

nak hogy fiát rábeszeli a házasságra. Természetes, hogy a valóságban nem ezt teszi az asszony, hanem megegyeznek, hogy megszöknének. Beszélgetésük alatt háromszor is rájuk nyit a szobaleány, mindig akkor ölekeznek és rebbennek szét, a szobaleány hunyorítása mutatja, hogy régen tud mindent, végre is ez a folytonos zavartatás távozásra készíti Fabriciót, bejön helyette a szobaleány s elkezd beszámolni a piaci vásárlásokról, beszéde közben legördül a függöny, ez már miüket nem érdekel, hanem elragad a művészet, amelylyel ez a batásos jelenet meg van alkotva.

Ranetti prokurátor (Tanay) egy gyerekes, könnyelmű felfogású fiatal ember, a kinek lelkét nem tudja megszilárdítani a nagyjelentőségű ügyek és üzletek, a melyek úgy őt, mint barátait, különösen Giuliót, igen szép jövedelmekhez juttatják, a kaszinóknak, melynek Giulio az elnöke, balján rendező lévén egy tisztet illetlen magaviseletéért kivétellett, ez pedig kihivatta, most tehát Giuliót és Fabriciót akarja felkérni segédeknek s midőn e cselből látogatást tesz, barátját éppen a családi boldogság örömeiben aradozva találja: aznap közvetítette egy malma eladását 11000 líráért, amelyet Giulio kezéhez vevén, első dolga volt nejét egy bárszony szövettel meglepni s most épen minden módon kedvet akarja lelni az asszonynak, akit nem derit fel a szép szövét, sem 5 éves kis leányának, Gemmanak (Lévay I.) csevegése, zavart, jóformán meg sem köszöni e nagybecsű ajándékot, hanem örül a Rauetti látogatásának, elhagyja a szobát, Ranetti azonban kedélyes párbajjügye mellett szomorú hirt is hoz: a váltóhistóriát. Ez Giuliót természetesen felizgatja, de elhatározza, hogy segít barátján, leköteti maga számára annak 2000 lírás évjáradékát, amelyet még egyedül nem harácsol el az atya s ő kiüzeti a 8000 lírás váltót. De im, Fabrició nem fogadja el az ajánlatot, sőt mivel már tudott a váltóról, az évjáradékot 12000 líráért eladta, mikor Giulio ezt is vissza akarja váltani, kiejti a száján, hogy nem kötheti le magát, hátha meghal, családos embert nem akar megfosztani stb. — s különben is elutazik, Emma mar tud is róla. — Ez gyanut kelt a férj lelkében, neje azt mondta, hogy delelőtt az öreg gróf látogatása után alig két percizig volt otthon Fabricio! Behívja nejét, faggatja, a zavar, amelyet mindkettő elarul, vilagosságot kelt agyában s szíve fájdalma földre suttja, valamint a bűnös párt is szégyenük.

Ezalatt persze a segédkezésre kitűzött találka ideje elmúlt, de az nem baj, Ranetti párbaj nélkül kibékül, elve lévén, hogy nem verekszik; jön tehát ezt újságotni Giuliohoz s meghívja közös vacsorára a tisztelket. Giulio nem akarja magát lekötöni, mert félti a leányát, Emmát, kiről a szobaleány elárulta, hogy rakosgat, ha megszöki, azt is elviszi. — Elutasítja tehát a meghívást s barátja csodálkozására este hét orakor neje nélkül kis leányával elmegy hazulról Fabrició ezt ki lesi, felmegy Emmához, hogy megszöktesse, míg tanakodnak, készüdnének, az asszonynak kezébe kerül a kis leány babája, amelyet behozott magával, mikor atya hívatta: felülke-rekedik banne az anyai érzés, sirva borul a babára s — marad, Fabrició egyedül szöki meg. Alig hogy eltűnik, visszatér Giulio, megszakítja nejevel az összekötötést, mondván, közös köteletségük most már csak egy van: gyermekük nevelése s ott hagyja az asszonyt, a függöny legördül.

Elhallgatnók az igazságot, ha ki nem írnök, hogy — mivel a felvonások száma sajtóhiba folytán hiányzott a színlapról — a közönség nem akarta még ekkor elhinni, hogy vége van a darabnak. De ennek legalább meg volt az a haszna, hogy csendben élvezhettük a darab végét s nem röjjük fel hibául, hogy nem találta meg benne a feltétlenül ott levő költői igazságszolgáltatást. Utóvégre oly különös volt az egész, hogy megélt azokunk az élet igazságának ilyen művésziességgel élénk állított képét a színpadon, azonban el kell ismerünk, hogy a közönség mind feszültebb figyelemmel kísérte a darabot s a felvonások végén a szerző szelleme a szerep-

lökkel egyenlő mértékben osztott a tapasztalásokban.

Az előadás jó volt, kár hogy a sugó nagyon zavarta a hatást, annival inkább, mert a szerepüket tudták színészeink. — Kevésszer jutott még alkalmunk, annál jobban sietünk tehát, hogy kifejezzük elismerésünket Vidor Dezső iránt tegnapi játékáért, melylyel valóban meglepett. Ugy hangjában, mint arczjátékában megtaláltuk azt az igaz fájdalmat, amelyet az a szerencsétlen ember érezhetett, akit ábrázolt s teljesen megérdemelte a nyílt színen iránta nyilvánult lelkes óvációt. Fái Flóra szintén elismerést érdemel. Arczjátéka talán több, hogy úgy mondjuk kirívóbb volt kelleténél, azonban ezt csak azért írjuk ki, mert megvagyunk győződve, hogy hasznára leszünk vele. Komoly elemében volt a hatással játszott. Legvégül hagyjuk Szentesi, aki pedig nem lehet utolsó ott, ahol a tegnapi játékért az elismerést osztjuk. Follinoszt természetesen nem tudta feledtetni s egyszerű-mászor talán ki is esett az elegáns divatmajom szubtilitásaiból, azonban egészben veve oly derékül megfelelt nehéz feladatának, hogy teljesen igaznak tudta feltüntetni azt a hatást, amelyet szavai Emmában keltenek. — Tanáry szótén elég jó volt, azonban sok volt benne a modorosság. A kis Gemmiát Léva y Ilonka elég ügyesen mutatta be.

A színház félig telt meg, hisszük, hogy a legközelebbi alkalommal tele lesz.

60 kilogramm sulyban) 53—54 krajczár Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52—53 krajczárig.

Sertéslelészám: 1897. évi okt. 26-ik napján volt készlet 26 965 darab, 1897 okt. hónap 27-ik felhajtott — drb, 1897 okt. hónap 27-ik napján elszállított 301 darab 1897 okt. hó 28-ik napjára maradt készletben 26.664 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde.

okt. 28

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.0—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	13.0—13.15
"	76	12.55—12.60	80	—
"	77	12.65—12.75	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	12.85—12.95	82	00.00—00.00
"	79	13.00—13.00	—	13.05—13.10
"	79	12.50—12.55	80	—
Fehérmegyei ó	76	12.65—12.55	81	—
"	78	12.80—12.7	82	00.00—00.00
"	79	12.95—12.90	—	—
Bácskai ó	76	11.60—13.00	80	13.13—13.15
"	77	12.75—12.65	81	00.00—
"	78	12.90—12.85	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Rozs elsőrendű uj	70—72	8.35 8.40
" másodrendű "	—	8.30 8.35
Árpa takarmányrak "	60—62	6.15 6.40
" égetni való "	62—64	6.60 7.30
" serfőzdei "	64—66	8.— 10.00
Zab "	39—41	6.30 6.50
Tengeri bánsági uj	—	4.35 5.50
" más nemű "	—	4.35 5.35
Repcze bánsági	—	12.20 13.00

CSARNOK.

A nőkről.

Irta: **Karr Alfonz.**

Francziából fordította: **Ifj. Thót Laszlo.** 4

Mi tehát egy öreg nő? S mely korban lesz a nő öreg? A nő addig nem öreg, míg szerelmet ébreszt. Öregnek lenni annyit tesz mint nem birni többé szépséggel, sem bájjal. Ha egy nő száz évig megtartaná az ifjuság minden vonzerejét, fiatalabb lenne, mint sok 20 éves nő, aki azt elveszté.

A könyörületes lelkek, hogy megvigasztalják a nem csinos nőket, vagy csak, hogy önmagukat megvigasztalják, megkísérték a szépséget rágalmazni. Legnevezetesebb okaik, egyike a szépség rövid tartóssága. De ugyan mi tartós-e világon? Ne bámuljuk azért a napot, mert sötétség jön utána? a tavaszt mert tél fogja követni?

A nőket nem lehet rászédni e rágal, makkal. Mondjátok egy nőnek, hogy gonosz-bizarr, könnyelmű, szeles, hogy megcsalja nem csak férjét, hanem kedvesét is s tegyék hozzá, hogy igen szép, meglátjátok, hogy csupán illedelemből haragszik meg rátok. De mondjátok neki, hogy hü, szerény, erényes, teljesíti minden kötelességét, de tegyék hozzá, hogy rut s ekkor meg fogjátok látni, hogy mi az igazi harag.

Ha egy nő előtt egy másik nőről van szó, kit amaz nem ismer, első kérdése az lesz: csinos-e? A második kérdéssel, ha a válasz igenlő volt, az első hatását akarja megfontani. Ha csinos, legalább reméli, hogy nem eszes. Ha csinos és eszes, talán rossz szive van és könnyelmű; de legyenek önök meggyőződve, hogy a hibákat mind megbocsátának neki: ha szépségéről lemondana.

Én nem abban az értelemben veszem a szépséget, a melyben a nőt veszik, mert teljesen megvagyok győződve, hogy ők nem értenek hozzá.

A nők, ha nőkről van szó, csak azon szépséget fogadják el, a mely hatást gyakorol egyedül a férfiak ismerik föl azt, a melyik az érzelemre befolyással bír.

Enek következtében a nők gyakran megütözköznek és megbotránkoznak azon, ha szenvedélyt ébreszt maga iránt oly nő, a ki nem bír az általuk szabályszerűleg meghatározott szépséggel. Azt mondják — így gondolkodnak — hogy A. ur B. asszonyságért föbelőtte magát, a kinek pedig nincs olyan szép orra, mint nekem s azt enyémért még senki se halt meg. Mily vakok a férfiak!

Minden fiugyermek születésekor egy számot húz, vagyis családi körülményei és testalkata határozzák el jövődő állását az életben.

De a nőnek, ha születéskor rossz számot húzott, joga van meg egy kísérletet tenni: Új számot húz, midőn férjhez megy. A házasság által új egyénné válik, aki még nevét sem tartja meg.

Itt alkalmam volna hosszasan előszámolni a szépség előnyeit, azonban csak egyet idézek a szépség annyira megígézi a férfiakat, hogy hajdan ugyszólván bélerohantak a házasságba vagyis egész életüket odaadták cserébe egy pillanatért.

De ma már jobban meggondolják magukat s alig találkozik olyan, aki szerelemből nőszülne.

Jelenleg már valóságos csoda, ha egy férfi azért vett el egy nőt, mert szép, anyagi érdekekkel teljes korunkban igen leszállott a szépség értéke.

A gazdagok osztályában a házasság még lehetséges. Azon gondokkal amelyekkel a nő a ház ügyét kezeli, dusan meg van fizetve a faradság, amelybe a férjnek a közö: vagyon fenntartása kerül.

De hogyan házasodjanak a középosztályban?

Korunkban minden leányt azon biztos kijelentésben nevelnek, hogy a házasság sorsjátékában a napról-napra kevesbűlő nagy nyereszámok egyikét fogják kihuzni.

Azt hiszik, hogy a vagyont minél tökéletesebb szereléssel ki fogják pótolni és csalakoznak, a fényűző nevelés még szükségesebbé, mondhatnám elkerülhetetlenné teszi a nagy hozományt.

A házasság a legnagyobb fényűzés, amit egy ember magának megengedhet. Ha meggondoljuk, hogy a középosztálybeli nők ugy vannak n-velve, hogy ragyoghassanak a nagy világban, hogy többé nincsenek is külön osztályok, hogy az általános mértéket a leggazdagabb emberektől vették: be kell látnunk hogy igen sérelmesnek kell lennie az embernek, ha nem riad vissza azon bársony-, selyem- és értbetetlen holmikól, amelyeknek megszerzésével kell életét beöltöteni, hogy neje, öltözködhessék, mint a z e g e s z v i l á g

Ezen osztálybeli embernek neje nem hü társ, aki megosztva gondjait és muu kaját hanem bá vány, melyet cifráznia kell, hogy megbamuljak.

Ezért oly ritkák a máj világban a férfiek, s tudja Isten, nem mennek e ki végkép a divtból?!

Folyt. köv.

A földmivelés támaszai.

Alfred Capus egyik legújabb tréfájában azokkal a földmivelőkkel foglalkozik, akik minden áron el akarják venni gyermekeiket az eke mellől. A derek vidéki gazda ember megszólítja képviselőjét:

— Képviselő ur, hej képviselő ur;

— Jónapot, barátom, válaszol a képviselő — miben lehetek szolgálatára?

— Nem tetszik már engem ismerni? Egyike vagyok választóinak még pedig a javából.

— Már most emlékszem és igazán örvendek.

— Elhiszem, hogy örvend! Nem is találni mindennap ilyen választót. Tetszik tudni van egy fiam . . .

— Nagyon derék! Legyenek is fia, minél többen és neveljen valamennyiből jó választót,

— A mi ezt illeti nem lesz e tekintetben semmi hiány. Az egész család elvhu és ha valamikor az asszonyok megkapják a szavazati jogot, ők is tudják majd hogy kire szavazzanak. . . Ami pedig a fiamat illeti, épp most bocsátották el a katonaságtól. Mondhatom hatalmas fickó.

— Annál jobb! A földmivelésnek szükség van az erős férfiakra.

— Ugy mondják . . . De nem szeretném, ha fiam is páraszt volna. Nem hozzávadó hajlandósága, azonfelül magam is óhajtanám, hogy különb legyen az apjánál.

— Vajon? . . . S minek szánta?

— Magam sem tudom, de semmiesetre sem földmivelőnek.

— Vegzett tán iskolákat is?

— Meghiszem! Mindipő nyerte el az első díjakat,

— Mit szólna ön egy jó hivatalhoz?

— Nem volna éppen rossz. Hivatalnok vagy pedig . . .

— Bökje hát ki, hisz látja, hogy megérjük egymást.

— Hivatalnok, vagy pedig inas . . . Az egyik vagy a másik . . . Nem határozunk még ebben a tekintetben.

KÖZGAZDASÁG

Sertésvásár.

okt. 28.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 26—55 krajczárig, közep (páronként 250—

